

Voorstel Gemeenteraad

Vergadering gemeenteraad

d.d. 9 juli 2025

Portefeuillehouder: Prins, P.

Beleidsveld: Beleid, Realisatie en Beheer Openbare ruimte en Gebouwen

Zaaknummer: Z/25/450868/DOC-25567905

Onderwerp: Raadsvoorstel Beleids- en beheerplan Oeverbescherming Eemsdelta 2026-2029

Korte samenvatting

De gemeente Eemsdelta streeft naar een kwalitatief goede en duurzaam ingerichte openbare ruimte die bijdraagt aan de leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten. Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte speelt hierin een belangrijke rol.

De opgave ten aanzien van het beheren en onderhouden van de kapitaalgoederen is groot. Dit geldt tevens voor de onderhouds- en vervangingsopgave ten aanzien van de gemeentelijke oeverbescherming. Om het areaal op orde te krijgen en op orde te houden is het noodzakelijk duidelijke beleidsmatige kaders vast te leggen en planmatig onderhoud te plegen. Daarnaast is een harmonisatie en actualisatie van het beleid omtrent de oeverbescherming nodig. Het Beleids- en beheerplan Oeverbescherming geeft hier invulling aan.

Aan de raad

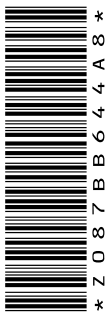
Voorstel

1. Het Beleids- en beheerplan Oeverbescherming Eemsdelta 2026-2029 vaststellen.
2. De financiële uitzetting opnemen in de kadernota 2026 op 9 juli.
3. De investeringskredieten 2024 en 2025 die zijn opgenomen in de begroting herlabelen en op nemen in de eerste tussenrapportage.
4. Een addendum doen op de Nota waardering en afschrijving van materiële vaste activa.

Aanleiding

De gemeente Eemsdelta streeft naar een kwalitatief goede en duurzaam ingerichte openbare ruimte die bijdraagt aan de leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten. Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte heeft hierin een belangrijke rol. In de methodiek van 'assetmanagement', waar de gemeente Eemsdelta mee werkt, staat het beleid aan de basis van de inrichting en instandhouding van de openbare ruimte. De aanleiding voor het opstellen van het Beleids- en beheerplan Oeverbescherming is meerledig:

1. Er ligt een grote opgave ten aanzien van het kapitaalgoederenbeheer, onder andere bij de gemeentelijke oeverbescherming. Om de komende jaren de 'basis op orde' te krijgen en meer planmatig te werken, is een duidelijk beleidsmatig kader nodig;
2. Harmonisatie en actualisatie: het beleid omtrent de oeverbescherming dient geharmoniseerd en geactualiseerd te worden, om een eenduidig beleidsmatig kader voor de gemeente Eemsdelta neer te zetten;

3. Ambitie in lijn met budget: een vereiste vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is dat de beleidsmatige ambitie in lijn ligt met het daarvoor beschikbaar gestelde budget;
4. Bij de vaststelling van het Beleids- en beheerplan Waterbodems is toegezegd dat dit Beleids- en beheerplan Oeverbescherming in 2024-2025 wordt vastgesteld.

Beoogd effect

Het beoogde effect van het vaststellen van het Beleids- en beheerplan Oeverbescherming is het areaal op orde krijgen en op orde houden. Het areaal aan oeverbescherming bestaat uit kades, keerwanden, damwanden, beschoeiing en overige oeverbescherming zoals steenbestorting. Het toewerken naar 'de basis op orde' wordt bereikt door planmatig onderhoud uit te voeren conform de beleidsmatig vastgelegde kaders. De veiligheid en functionaliteit van de oeverbescherming vormen het uitgangspunt.

Argumenten

1. *We werken toe naar 'de basis op orde'*
Het areaal aan oeverbescherming op orde krijgen en op orde houden. Planmatig onderhoud, veiligheid en functionaliteit zijn hierbij de uitgangspunten en kapitaalvernietiging dient voorkomen te worden.
2. *We moeten voldoen aan wet- en regelgeving*
Oeverbescherming moet veilig zijn voor de gebruiker. Indien de gemeente als eigenaar tekortschiet in het onderhoud ervan, kan dit leiden tot wettelijke aansprakelijkheid bij het voordoen van ongevallen.
3. *We werken conform de systematiek van 'assetmanagement'*
De openbare ruimte in Eemsdelta wordt beheerd volgens het iAMPro model voor Assetmanagement. Daarin staat het beleid aan de basis van de inrichting en het beheer van de openbare ruimte;
4. *Inzicht in de benodigde onderhouds- en investeringsbudgetten, in lijn met de beleidsmatige doelen en ambitie*
De gemeenteraad en het college dienen op grond van artikel 12 BBV op een financieel transparante wijze inzicht te geven in de benodigde onderhoudsbudgetten. De begroting moet voortvloeien uit beleidskaders en de financiële consequenties ervan.
5. *De beleidskeuzes dragen bij aan doelstellingen en ambities in eerder door de gemeenteraad vastgesteld beleid.*
Omvormen van harde oeverbescherming naar natuurvriendelijke oevers draagt bij aan de biodiversiteit en klimaatadaptatie. Ook leidt deze omvorming tot een verkleining van het areaal harde beschoeiingen, wat een gunstig effect heeft vervangings-/investeringskosten en de onderhoudskosten.
6. *Het aangevraagde budget is nodig om de veiligheid en functionaliteit te waarborgen*
Gedurende de vier jaar van dit plan worden de objecten met de slechtste conditie aangepakt. Wanneer dit niet gebeurt is de kans op verzakking en instorting, met alle gevolgen van dien, reëel.

Kanttekeningen

1. Vanuit een financieel en duurzaamheidsoogpunt heeft (gerecycled) kunststof de voorkeur ten opzichte van hout. Omvormen naar kunststof geeft op de korte termijn hogere investeringskosten, maar door de langere levensduur zullen onderhouds- en investeringskosten lager zijn dan bij één-op-één vervangen van hout.
In de raadsbijeenkomst van 5 februari zijn vanuit meerdere fracties reële zorgen geuit over de milieueffecten door toepassing van kunststof op de kwaliteit van het oppervlaktewater. De Unie van Waterschappen doet op dit moment onderzoek naar de milieugevolgen van kunststof oeverbescherming. Lopende dit onderzoek kiezen we ervoor terughoudend te zijn met het toepassen van kunststof.

2. De onderhoudskosten van natuurvriendelijk oevers zijn lager dan die van harde oeverbescherming. Echter de onderhoudskosten van de natuurvriendelijke oevers vallen onder groenbeheer en niet onder de onderhoudskosten behorende tot dit beleids- en beheerplan. De kosten verplaatsen zich dus, maar zijn feitelijk wel lager.

Aanpak/uitvoering

Afhankelijk van de toekenning van de benodigde budgetten, wordt vanaf 2026 toegewerkt naar de beoogde kwaliteit om ervoor te zorgen dat 'de basis op orde' is. Dit betekent in de eerste plaats een veilige en functionele openbare ruimte.

Route besluitvorming:

Wij stellen uw Raad voor de uitvoering van het Watertakenplan vast te stellen middels de volgende route:

De inhoudelijke behandeling vindt plaats tijdens de raadscommissie op 13 maart 2025.

Na de inhoudelijke behandeling in de raadscommissie worden de financiële onderbouwingen verwerkt in het totale voorstel voor de kadernota.

De vaststelling van dit beleids- en beheerplan inclusief de financiële onderbouwing, wordt samen met de kadernota geagendeerd voor de raadsvergadering op 9 juli 2025.

Rol en bevoegdheid raad

De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om beleid vast te stellen en heeft het budgetrecht en de daaruit voortvloeiende budgetbevoegdheid. Om die reden wordt het voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.

Financiën

De kapitaallasten voor de totale investering van € 5.530.000 in 2026-2029 zijn op basis van technische categorieën geclusterd, gebaseerd op een interne rente van 2,25% vanaf 2027 en voorzien van een afschrijvingstermijn gebaseerd op een realistische levensduur. Op basis hiervan bedragen de kapitaallasten vanaf het startjaar 2026 circa € 132.000 oplopend naar circa € 541.000 in 2029. De kapitaallasten worden gedekt binnen het taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie, Verkeer en vervoer en Wonen en bouwen.

In het beleids- en beheerplan zijn onderhoudsmiddelen opgenomen voor de jaren 2026-2029. Structureel is er € 220.000 extra benodigd, in 2026 zal er een inspectie plaatsvinden voor de oeverbescherming in de gehele gemeente van € 150.000.

Afschrijvingstermijnen kapitaallasten

Voor de investeringen oeverbeschoeiing zijn nog niet alle nieuwe investeringen opgenomen in de Nota waardering en afschrijving van materiele vaste activa, we stellen voor om voor de aanvullende nieuwe categorieën met afschrijvingstermijnen aan de nota toe te voegen.

Oude afschrijvingstermijnen	
Beschoeiingen (staal/beton/kunststof)	40
Beschoeiingen (hout/paalshot hardhout duurzaamheidsklasse 1,2)	20
Beschoeiingen (hout/paalshot hardhout Europees duurzaamheidsklasse 3-5)	10
Boordvoorzieningen natuurvriendelijke oever	30

Nieuwe afschrijvingstermijnen		
O1	Objectvervangingschanskorf	30
O2	Objectvervangingskeermuur metselwerk (verankerd)	75
O3	Objectvervangingskeermuur beton (verankerd)	75
O4	Objectvervangingskademuur metselwerk (verankerd)	75
O5	Objectvervangingsdamwand hout (verankerd)	25
O6	Objectvervangingsdamwand beton (verankerd)	75
O7	Objectvervangingsdamwand staal (verankerd)	75
O8	Objectvervangingsdamwand staal met voorhang hout (verankerd)	40
O9	Objectvervangingsdamwand kunststof met paal hout (verankerd)	25
O10	Objectvervangingsdamwand kunststof met paal staal (verankerd)	50
O11	Objectvervangingsperkoenrij hout (onverankerd)	10
O12	Objectvervangingspaal-schot hout (onverankerd)	25
O13	Objectvervangingspaal-plank hout (onverankerd)	25
O14	Objectvervangingsbeschoeiing kunststof (onverankerd)	50
O15	Objectvervangings talud	30
O16	Objectvervangingsbeschoeiing hout (onverankerd)	25
O17	Vervangen wrijfgordingen hout	25
O18	Vervangen wrijfgordingen kunststof	50

Herlabeling

De raad heeft voor 2024 en 2025 gelden beschikbaar gesteld voor oeverbeschermingsprojecten. Op basis van nieuwe inzichten door inspecties ter plaatse van de projectlocaties is een herlabeling gewenst. In de bijlage het herlabelingsvoorstel met de nieuwe verdeling van de gelden. Na de herlabeling blijven de totale investeringsbedragen in beide jaren nagenoeg onveranderd. Door de verandering in afschrijvingstermijnen die meegenomen zijn in de herlabeling, ontstaat er een positief verschil in de kapitaallasten. Dit positieve verschil is meegenomen in het totaal.

De nieuwe kapitaallasten als gevolg van investeringen uit het beleids- en beheerplan, in combinatie met de herlabeling van investeringen voor 2024 en 2025, de aanpassingen in de Nota Waardering en Afschrijving, en onderhoud resulteren in het volgende financiële effect.

In 2026 is er een investeringsbedrag aangevraagd. Deze is verwerkt in het beleids- en beheerplan en meegenomen in onderstaand overzicht.

	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringsbedrag		1.530.000	1.550.000	1.300.000	1.150.000
Oude kapitaallasten	178.000	240.000	512.000	649.000	641.000
Nieuwe kapitaallasten	78.000	132.000	333.000	508.000	541.000
	100.000	108.000	179.000	141.000	100.000
Onderhoud	100.000	220.000	220.000	220.000	220.000
Inspectie		150.000			
Verschil	-	- 262.000	- 41.000	- 79.000	- 120.000

Participatie

Vanuit de onderhouds- of investeringsprojecten worden bewoners en andere belanghebbenden intensief betrokken. Bewoners, eigenaren en gebruikers benaderen we per project.

Communicatie

Na positieve besluitvorming door de gemeenteraad wordt informatie over het Beleids- en beheerplan Oeverbescherming toegevoegd aan de gemeentelijke website. Samen met Team Communicatie en Team Online wordt bekeken op welke wijze hier het beste invulling aan gegeven kan worden.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsdelta

Ben Visser
Burgemeester

Garnt Kolhorn
Secretaris

Bijlage(n)

- Beleids- en beheerplan Oeverbescherming Eemsdelta 2026-2029
- Herlabelingsvoorstel investeringskredieten 2024 en 2025

Besluit Gemeenteraad

De raad van de gemeente Eemsdelta,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 25 februari 2025,

BESLUIT

1. Het Beleids- en beheerplan Oeverbescherming Eemsdelta 2026-2029 vaststellen.
2. De financiële uitzetting opnemen in de kadernota 2026 op 9 juli.
3. De investeringskredieten 2024 en 2025 die zijn opgenomen in de begroting herlabelen en op nemen in de eerste tussenrapportage.
4. Een addendum doen op de Nota waardering en afschrijving van materiële vaste activa.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 9 juli 2025

De raad van de gemeente Eemsdelta

B. Visser
Voorzitter

T.G.C. Kramer-Klein
Griffier